

בתי הדין הרבניים: יותר סרבניות גט מסרבני גט

הנהלת בתי הדין הרבניים מפרסמת נתונים על פי חלוקה מגדרית בעניין סרבנות גט בחמש השנים האחרונות.

על פי בתי הדין הרבניים סרבני גט הם גבר שסרב לתת גט או אישה שסירבה לקבל גט תוך חודש מיום שניתן לחובתם פסק דין לגירושין באחת מדרגות אלו: המלצה לגירושין, חיוב בגירושין או כפייה לגירושין.

בחמש השנים האחרונות התגרשו כ-56,000 זוגות. במרבית תביעות הגירושין מצליח בית הדין להביא את הצדדים לגירושין בהסכמה. בחלק מן המקרים מגיעים בני הזוג מראש עם הסכם גירושין מוכן ובית הדין מאשרו. בחמש שנים אלו נתנו בתי הדין 6,950 פסקי דין לגירושין, מתוכם 3,566 נגד גברים ו-3,384 נגד נשים. ברוב המקרים סודר הגט בפרק זמן של חודש או חודשים ספורים מיום מתן פסק הדין, אבל עדיין קיימים במערכת 809 מקרים של סרבנות גט בתקופה זו.

על פי נתוני מערכת המידע של בתי הדין הרבניים מספר המקרים של גברים מסורבי גט גבוה ממספרם של הנשים מסורבות הגט: מתוך כלל 809 מקרים אלו – מספר הגברים סרבני הגט הוא 382 בעוד מספר הנשים המסורבות לגט עומד על 427.

עוד עולה מהנתונים כי מספר ההחלטות של חיוב גט בחמש השנים האחרונות עומד על 888, מספר ההחלטות של כפיית גט עומד על 53 וכמות עונשי המאסר שהושתו על סרבני גט גברים היא 69. לא הוטל עונש מאסר על שום אישה.

תקופת המאסר הקצרה ביותר שישב סרבן גט בפועל הייתה יום אחד – מיום ההחלטה למאסר ועד יום הגירושין. תקופת המאסר המקסימלית שאסיר ישב, ועדיין יושב, בפועל בבית הכלא בגין סרבנות גט היא כ-14 שנים.

אשר למתן היתר לשאת אישה שנייה, מדובר בתהליך מורכב – שנעשה בדרך כלל רק כשהאישה היא סרבנית גט קשה או שעקב מצבה הרפואי אינה יכולה לקבל את הגט – והוא מצריך את אישור נשיא בית הדין הרבני הגדול. התיק נפתח תחילה בבית הדין האזורי ולאחר שמתקבלת החלטה עקרונית נפתח תיק בבית הדין הגדול. נשיא בית הדין הרבני הגדול מחליט אם לאשר את ההיתר ובאיזה תנאים, והחלטתו מועברת לביצוע ולמתן היתר סופי בבית הדין האזורי. לאור מורכבות התהליך הנתונים מוצגים בחלוקה לבית הדין הרבני הגדול ובתי הדין האזוריים: בין השנים 2012-2017 התקבלו 72 החלטות בבתי הדין האזוריים ו-53 בבית הדין הגדול. מעניין להיווכח כי מספר הגברים שהוטל עליהם עונש מאסר בשל סרבנות גט דומה (או קרוב) למספר הנשים שניתן היתר לבעליהן לשאת אישה שנייה.

מנהל בתי הדין הרבניים הרב שמעון יעקבי אמר: "הנתונים מלמדים כי מספר ההיתרים לשאת אישה שנייה קטן מאוד. מדובר בקצת יותר מ-10 מקרים בשנה מול כ-11 אלף גיטין הניתנים מדי שנה. כמו כן אפשר לראות כי סרבנות גט אינה קיימת רק במגדר אחד, ומספרם של הגברים מסורבי הגט עולה על מספר הנשים מסורבות הגט. אף שבמבט רב-שנתי אחוז סרבנות הגט עומד על כ-1.5% בלבד מכלל המתגרשים, כל יום של עיכוב בסידור גט של מסורבת גט או מסורב גט הוא 'יום נוסף יותר מדי' ובלתי ראוי. סרבנות גט ראויה לגינוי. היא קשה ופוגענית. ככל שהסרבנות מתמשכת – בת-הזוג או בן-הזוג הזכאים לגט הם בבחינת עולם מלא הראוי לסיוע ולהצלה. העבודה רציפה ויום-יומית, ואיננו מזניחים שום זירה. בתי הדין הרבניים עושים לילות כימים כדי למצוא פתרונות ולהביא מקרים עגומים לידי סיום".

השר לשירותי דת, ח"כ דוד אזולאי, אמר כי הוא מברך את נשיא בית הדין הגדול הרב הגאון הרב יצחק יוסף שליט"א ואת מנהל בתי הדין הרב שמעון יעקבי על הישגי בתי הדין. עבודתם הקשה של הדיינים היושבים בקודש, ועבודתם של עובדי מערכת בתי הדין, מובילה לתוצאות הטובות כפי שמשקפות בתוצאות של הטיפול בתיקים המגיעים לבתי הדין. עוד אמר השר כי התוצאה מרשימה יותר בהתחשב בתנאים הפיזיים הקשים איתם נאלצים הדיינים ועובדי בית הדין לתפקד.

בהתייחס לתוצאה המפתיעה כי כיום ישנן יותר נשים סרבניות גט מאשר גברים המסרבים ליתן גט, אמר השר כי הוא משוכנע שהעבודה העקבית והיד הקשה כלפי גברים סרבני גט מוכיחה את עצמה בכך שהביאה להפחתת שיעור מסורבות הגט בארץ.

השר אזוראי סיים בדבריו כי הוא מקווה שמינוי הדיינים לבית הדין הגדול, וכן מינוי דיינים אזוריים נוספים ותקנים נוספים לעובדי בית הדין, יובילו להמשך מגמת היעילות בסגירת תיקים בדגש על מניעת סרבנות הגט. השר הביע תקווה כי הוועדה שהקים ראש הממשלה להשוואת תנאי בתי הדין הרבניים לבתי המשפט תסיים את עבודתה בקרוב וכי המלצותיה תיושמה במלואן.
